

ANGOLOK a László Gimnáziumban

Amikor véget ért az angol óra az I. d-ben, Kovács Péter igazgató e szavakkal nyújtotta át az osztálynaplót az iskola vendégeinek:

— Lenne önökön még egy kérésünk: nálunk az a szokás, ha valaki órát látogat, beírja a nevét a naplóba.

Az angolok kicsit derültek a kívánságon, aztán valamennyien aláírták a nevüket. Tíz angol név került az I. d. osztály naplójának hospitálási rovatába. Mind a tíz név tulajdonosa — pedagógus. (Ezt a naplót érdemes lesz archiválni: nem mindennapi hospitálás emlékét őrzi!)

Angol kollégáink — amint arról a rádió és a napisajtó híradásaiból már tudomást szerezhettek olvasóink — két hetet töltöttek országunkban. Azért jöttek, hogy tanulmányozzák a magyar iskolarendszert, megismerjék nevelési elveinket és módszereinket, tapasztalatcserét folytassanak pedagógusainkkal. Nem a világlátás, hanem elsősorban a szakma ismeretlen tájainak felfedezési vágya hajtotta őket; ezt talán az a körülmény is bizonyítja, hogy saját költségükön utaztak, s minden idejüket tanítók, tanárok között töltötték.

A küldöttség összetétele híven tükrözte a mai angol oktatás szerkezetét: voltak benne elemi iskolai tanítók, többfajta középfokú iskola tanárai, sőt főiskolai, egyetemi tanárok is. Amilyen jól állították össze azonban a delegációt, olyan rosszul választották meg az időpontot: itt tartózkodásuk éppen a tavaszi szünetre esett, iskoláink nagy része nem „üzemelt”, így nem láthattak annyit, amennyit szerettek volna. (Általános iskolát például alig.) Annyit azonban mégis láttak, hogy valamiféle képük legyen oktatási-nevelési helyzetükről. S ez a kép — ők maguk mondták — nem is olyan rossz.

Kérdések pergőtüze

A hazautazásuk előtti napon jártak a László Gimnáziumban. Amikor az iskolába értem, már javában folyt az eszmecsere. Meglepett, hogy a beszélgetés mennyire mentes volt mindenfajta protokolláris feszességtől, mesterkéltségtől, udvariasságtól. Szabályos munkaértekezlet — ez volt az első benyomásom. Mintha nem is két ország, de két szomszéd iskola nevelőtestülete találkozott volna. A vendégeket minden érdekelte, a kérdések pergőtüzét zúdították az igazgatóra. Attól kezdve, honnan verbuválódnak össze a gimnázium tanulói, egészen addig, hogy miként számítták ki nálunk az általános tanulmányi eredményt: szélességben és mélységben „lenyomoz-

ták” a László Gimnázium, de általában a magyar középiskolai oktatás teljes térképét. A legtöbben szorgalmasan jegyezték is a válaszokat.

Amikor kifogytak a kérdésekből, órát szerettek volna látni. Ahányan voltak, annyifélet. Matematikát is, földrajzot is, francia órát is, (volt köztük egy franciaszakos tanár), és természetesen angolt. Végül ez utóbbiban egyeztek meg.

Előkerül a magnetofon...

Az I. d. osztály szeptember óta tanul angolt, tudásuk tehát mindössze héthónapos. Angol kollégáink éppen arra voltak kíváncsiak, mit lehet elsajátítani a nyelvükből ilyen rövid idő alatt. (Egyébként maguk választották ezt az osztályt.) S mivel nem megbízhatóan impressziókat, hanem komoly, elemzésre alkalmas anyagot akartak gyűjteni, valamelyikőjük táskájából már az első percekben előkerült egy tranzistoros magnetofon: szalagra vették az egész órát.

Ebben az osztályban Csaba József kartárs tanítja az angolt, aki ezen a délelőttön egyúttal az iskola alkalmi tolmácsaként is szerepelt. Az ő munkáját és tanulói angol nyelvi szintjét csak egyetlen ténnyel szeretném illusztrálni: úgyszólván nem esett magyar szó az órán. A gyerekek remekül olvastak és társalogtak, tanáruk felszólítására kérdéseket tettek fel a vendégeknek, s azok válaszoltak is. Tudásukkal és éleveségükkel csakhamar teljes győzelmet arattak. Amikor pedig a kedves dalt, a CLEMENTINE-t elénekelték, már olyan volt a hangulat, hogy meg mertek kockáztatni egy furcsa kérést: énekeljenek valamit az angolok is! Ami ezután történt — angolokról lévén szó — még furcsább: énekeltek. Egyikük megkereste az első osztályos könyvben a MY BONNIE...-t, azt énekeltek el. A tanulók nagy tapsal fogadták a ritka produkciót.

Mr. Baird arca

Eközben külön tanulmányt jelentett egy arc: Mr. Baird-é. Ő volt a delegáció legtekintélyesebb tagja: egy tanárképző intézet főigazgatója. Először járt Magyarországon. Hanyagul keresztbe vetett lábakkal ült a hátsó padok egyikében, s arcán, ezen a jellegzetesen angol, markáns arcon fölületes kíváncsiság tükröződött. Nem tudok szabadulni a triviális hasonlattól (talán nem veszi rossz néven Mr. Baird), a Wembley-stadion nézőterén ülhetett így, ilyen arccal, egy angol a nevezetes 6:3 előtt: no, lássuk csak, mit tudnak ezek?

Budapestre vonatkozó újságcikkek				OSZTÁLYOZÁS	
Szerző:		Cím:		Tárgy	373 51
Forrás:		1964. máj. 8.		Hely	1964...
(Hely)	(Idő)	(Köt. v. fiz.)	(Oldal)	Idő	
				Személy	
				Helyszám	

Filmre kellett volna venni a metamorfózist, amin ez az arc 45 perc alatt átment, ahogy a hűvös tárgyilagosság, a fölény és kimért kíváncsiság lassanként helyet adott az elismerésnek, mi több: a lelkesedésnek. Mert Mr. Baird abban is tipikusan angol, hogy a fair play a vérben van, s ha kiváló teljesítményt lát, lovagiasan meghajtja magát. Már pedig itt azt látott. Egy külvárosi középiskola 14—15 éves tanulói, az iskolájukban folyó korszerű nyelvoktatás eredményeképpen, korukhoz és előképzettségükhöz mértén nagyszerű mutatványokat végeztek Shakespeare nyelvével.

Mr. Baird, ez a zárkózott, komoly ember az óra végén már tele szájjal énekelte a MY BONNIE...-t, harsogva nevetett a gyerekek bemondásain és azt hiszem, nem udvariaskodott: nagyon jól érezte magát.

Három magyar szó

Még egy humoros adalék. Mr. Rubenstein, a delegáció legkisebb termetű és egyben legvidámabb tagja, egész órán az angol nyelvtankönyvvvel bíbelődött. Az óra végén rögtönzött szónoklatot tartott: ecsegette az angol nyelv nehézségeit, és dicsérte a tanulókat, akik szorgalmasan viaskodnak ezzel a nehéz nyelvvel.

— De nehogy azt higgyék, hogy a magyar nyelv könnyebb — mondta. — Én az órán nagyon elmélyedtem a magyar nyelv tanulmányozásában, ennek ellenére csak három szót tudtam összehozni. Mindössze annyit, amivel magyarul definiálni tudom magamat. Mi vagyok én? (s ezt már magyarul mondta)... *kicsi angol férfi*.

Az osztály hálás volt: megéljenezte a definíciót.

Egy iskola vizsgázik

Nem tartozik szorosán ide, de szólni kell erről is. Az angolok április nyolcadikán, a tavaszi szünet utáni első napon keresték fel a László Gimnáziumot. Egyáltalán nem eszményi időben: a szünetet követő nap iskolai nehézségei közismertek. Az igazgató csak félórával előbb tudta meg a küldöttség érkezését, a tanári testület nagy része úgy szerzett róla tudomást, hogy beléjük ütközött a folyóson. Ennek ellenére mégsem arra biztatnánk az illetékeseket, hogy a jövőben ilyen esetben értesítsék az igazgatót, mondjuk egy héttel előre. Éppen így volt ez jól, ahogy történt. Egy iskolának minden pillanatban olyan „készültségi állapotban” kell lennie, hogy barkinck